

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijapyyntö 28.11.2025, TaV 03.11.2025

Valtioneuvoston kirjelmä U 58/2025 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maailmanlaajuisen ylikapasiteetin unionin teräsmarkkinoilla aiheuttamien kauppaan liittyvien kielteisten vaikutusten torjumisesta

SSAB kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja toteaa:

SSAB tukee komission ehdotusta asetukseksi, jolla torjutaan maailmanlaajuisen teräksen ylikapasiteetin kielteisiä vaikutuksia EU:n markkinoihin. SSAB toivoo, että asetus hyväksytään ja pannaan täytäntöön mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kesäkuun 2026 loppuun mennessä, jolloin nykyinen suoja-toimenpide päättyy.

Suomen Valtioneuvoston tavoin SSAB pitää tärkeänä, että EU:ssa edistetään pääsääntöisesti markkinaehtoisten, kannustimiin perustuvien kauppapoliittisten ratkaisujen käyttöönottoa kauppaa rajoittavien toimien sijaan. Lisäksi olisi tärkeää varmistaa, että EU:n taloudellisen turvallisuuden ja kriisinsietokyvyn vahvistamiseksi tehtävät toimet perustuvat huolelliseen vaikutusarvioon ja ovat luonteeltaan rajattuja ja oikeasuhtaisia.

Valtioneuvoston tavoin SSAB tukee sitä, että Suomen ja Euroopan ulkosuhteita tarkastellaan kokonaisuvaltaisesti, hallinnonalojen rajat ylittäen. Kansainväliset taloussuhteet sekä kauppa-, kehitys- ja teknologiapolitiikka ovat osa Suomen strategista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kauppapolitiikan tärkein tavoite on suomalaisten yritysten viennin ja investointien edistäminen. Kauppapolitiikassa on huomioitava myös huoltovarmuus, turvallisuus ja ympäristövaikutukset.

SSAB toteaa, että Euroopan komission esityksen tarkoitus on nimenomaisesti ehdottaa uutta kauppapoliittista toimenpidettä EU:n terästeollisuuden suojelemiseksi maailmanlaajuisen ylikapasiteetin (erityisesti Kiinan ja muiden Aasian maiden subventoima tuotanto) ja kolmansien maiden, kuten Yhdysvaltojen ja Kanadan, asettamien tullien aiheuttamilta markkinahäiriöiltä.

Suomen tavoin SSAB korostaa avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvyille. EU:n tulisi aktiivisesti avata uusia markkinoita kauppasopimuksia neuvottelemalla ja vahvistettava kansainvälisen kaupan sääntöpohjaa. SSAB tukee sitä, että jo käynnissä olevat EU:n kauppasopimusneuvottelut saadaan ripeään päätökseen ja sopimukset saadaan voimaan. SSAB tukee Suomen tavoitetta irtautua haitallisista riippuvuuksista sekä tunnistaa EU:n haavoittuvuudet tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla erityisesti Kiinan suhteen. (E 58 / 2023 vp).

SSAB painottaa sitä, että yhtiöllä on meneillään mittava, koko tuotannon kattava muutosohjelma Suomen ja Ruotsin tuotantolaitoksilla (Oxelösund, Luulaja, Raahe, Borlänge, Hämeenlinna). Muutosohjelman kautta SSAB pystyy irtautumaan riippuvuudesta fossiilisen saastuttavan koksiihiin käyttöön ja tuontiin ja vahvistamaan Suomen ja Euroopan riippumattomuutta teräksen valmistuksessa ja arvoketjussa. Muutosohjelman onnistuminen edellyttää kuitenkin sitä, että maailmankaupassa noudatetaan sääntöpohjaisen kaupan sääntöjä. Tällä hetkellä näin ei ole, vaan suuri osa teräskauppaa käyvistä maista ei noudata olemassa olevia sääntöjä, jolloin myös EU:ssa tarvitaan suoja-toimenpiteitä.

SSAB:n kannalta on positiivista, että Valtioneuvosto tunnistaa eurooppalaisen terästeollisuuden haasteellisen tilanteen johtuen globaalin ylikapasiteetin kasvusta ja protektionismin noususta sekä niiden seurauksena alihintaisen ja määrältään kasvavan tuonnin aiheuttamat kilpailukykyongelmat. Samoin SSAB toteaa kiitollisuudella, että Valtioneuvosto yhtyy komission näkemykseen siitä, että kolmansien maiden asettamat yksipuoliset teräksen suojatoimet voivat aiheuttaa ylikapasiteettituontia unionimarkkinoille ilman suojaamistoimia. SSAB on samaa mieltä siitä, että käsiteltävänä olevan asetusehdotuksen määrittämien toimien lisäksi EU:lla on käytettävissään myös polkumyynti- ja tasoitustullit, joilla voidaan reagoida alihintaista ja valtiontuesta perustettua kilpailuetua saavaa tuontia kohtaan.

SSAB halua kuitenkin tuoda esille sen tosiasian, että OECD:n ja komission omien selvitysten perusteella on selkeästi näytetty toteen se, että nykyisen kaltaiset EU:n polkumyynti- ja tasoitustullit eivät ole pystyneet tarjoamaan ratkaisua maailmanlaajuisesta, ja voimakkaasti subventoidusta tuotannosta johtuvaan ylikapasiteettiongelmaan.

SSAB on samaa mieltä Valtioneuvoston kanssa siitä, että terästeollisuuden suojaamiseksi asetettavien toimien tulee olla oikeasuhteisia ja tasapainoisia huomioiden talouden toimijat kokonaisuudessaan.

SSAB on Valtioneuvoston kanssa eri mieltä siitä, että ehdotus voisi aiheuttaa vakavia kilpailukykyongelmia käyttävälle ja maahantuovalle teollisuudelle tuontiteräksen hintojen kasvun ja riittämättömän tuontimäärän muodossa. Komission selvityksen perusteella esitetty toimi nostaa teräksen hintoja 3,25 %. Riippumattoman konsulttitoimiston (bcp economic advisors) tekemän vaikutusarvion perusteella esimerkiksi tuulivoiman tuottamiseen käytetyn tuuligeneraattorin valmistuskustannukset nousevat 0,5 % ehdotetun toimen johdosta. Vaikutus esim. keskiluokan auton tai kodinkoneen hintaan on alle 1 %. (Suora lainaus komission varapuheenjohtaja Sejournen ja komisaari Sefcovic:n puheesta 7.10.2025).

SSAB ei yhdy Valtioneuvoston näkemykseen siitä, että nyt esillä olevan ehdotuksen vaihtoehtona tulisi harkita mallia, jossa toimia porrastetaan esimerkiksi niin, että kiintiön ulkopuolisen tuonnin tullia nostetaan portaittain ajankohtaisen markkinatilanteen mukaan. SSAB toteaa myös, että Valtioneuvoston ehdotus käyttämättömän kiintiön siirron mahdollistamisesta seuraavalle neljännesvuosittaiselle kiintiökaudelle ei ole kannatettava ajatus.

SSAB:lla on yli 100 vuoden kokemus terästeollisuudesta ja markkinoista. Terästeollisuus on erittäin pääomavaltaista ja terästehdasinvestoinnin pitoaika on tyypillisesti yli 20 vuotta ja investointikustannukset useita miljardeja euroja. Maailmanlaajuinen teräksen ylikapasiteetti – jota komission ehdotus pyrkii käsittelemään – on pysyvää, pitkäaikaista ja pahenevaa, kuten EU-instituutit ja kansainväliset järjestöt, kuten OECD, laajasti tunnustavat. Nykyisessä ylikapasiteettitilanteessa kapasiteetin käyttöaste on maailmanlaajuisesti noin 67 % ja tuotantoa joudutaan ajamaan tappiolla. Markkinatilanne ei tule muuttumaan nopeasti ja kestävä kehityksen mukaiseen teknologiaan investoivat terästehtaat tarvitsevat ennakoitavan, pitkäjänteisen kehityksen, jotta ne voivat perustella investoinnit hiilestä irtautumiseen.

Käyttämättömien kiintiöiden siirtäminen seuraavalle neljännekselle mahdollistaa tuontimäärien kasautumisen, mikä vääristää EU:n markkinoita entisestään. Nykyisten suojatoimien aikana siirtomekanismi antoi tuojille mahdollisuuden laajentaa kiintiömääriä keinotekoisesti siirtämällä käyttämättömiä saldoja jaksojen välillä, mikä heikensi toimenpiteen suojaavaa vaikutusta. Komissio poisti tämän mekanismin juuri siksi, että se kasvatti suojatoimen väärinkäyttöä ja kiertämistä. Sen palauttaminen mitätöisi toimen tarkoituksen.

SSAB yhtyy Valtioneuvoston kantaan siinä, että on valitettavaa, ettei komissio aio tehdä ehdotuksesta vaikutusarviota. Myös hiilirajamekanismin (CBAM), ehdotuksen suojatoimien sekä voimassa olevien polkumyynti- ja tasoitustullien yhteisvaikutukset jäävät selvittämättä heikentäen yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta.

SSAB yhtyy Valtioneuvoston kantaan siinä, että asetuksessa on oltava riittävän tehokkaat mekanismit, joilla muutoksiin EU:n teräsmarkkinoilla voidaan tarvittaessa reagoida nopeasti. Samoin SSAB on samaa mieltä siitä, että asetuksen seurantamekanismin on oltava riittävän tehokas.

SSAB on samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että asetuksessa ja sen toimeenpanossa huomioidaan unionin kansainväliset velvoitteet ml. WTO-sopimukset ja EU:n kauppasopimukset.

SSAB yhtyy Valtioneuvoston kantaan siinä, että ETA-maiden syvä integraatio sisämarkkinoihin on huomioitu, ja että Norjan, Islannin ja Liechtensteinin tuonti on vapautettu kiintiöistä ja tullista.

SSAB pitää tärkeänä, että Ukrainan poikkeuksellinen turvallisuustilanne huomioidaan riittävällä tavalla. SSAB haluaa kuitenkin tuoda esiin sen, että esitetyn toimen vaikutukset Ukrainan kriisin ratkaisemiseksi eivät ole ratkaisevia. SSAB on samaa mieltä Valtioneuvoston kanssa siitä, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea ja pelastuspalveluapua Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Kauppapoliittinen tuki täydentää Suomen Ukrainalle myöntämää kehitysyhteistyötukea, materiaalista hätäapua ja puolustusmateriaalitukea sekä Ukrainaan annettua humanitaarista apua (EJ5 2024 vp).

SSAB:n käsityksen mukaan on Suomen ja Euroopan terästä tuottavan ja jalostavan teollisuuden arvoketjun edun mukaista, että EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut tuottavat nykyistä paremman kauppasopimuksen. Uuden EU:n teräskauppatoimenpiteen myötä on toivottavaa, että Yhdysvallat palaa EU:hun sovellettavaan TRQ-järjestelmään 50 prosentin tasatullin sijasta. Tämä on OECD:n ja GFSEC:n suosituksen mukaista, eli TRQ:iden käyttöönottoa laajalla kansainvälisellä tasolla.

SSAB toteaa, että Valtioneuvoston tulisi ottaa Suomen kantaa muodostettaessa huomioon se tosiasia, että Suomen konepajateollisuuden Yhdysvaltain viennin kannalta tärkeän, EU:n ja Yhdysvaltain välisen kauppasopimuksen kohtuullistaminen edellyttää komission ehdotukseen sisältyvän, teräksen alkuperä- ja jäljitettävyyden varmistavan sulatus- ja valuprosessi-alkuperäsäännön hyväksymistä (ns. Melted & Poured -sääntö).

SSAB on samaa mieltä Valtioneuvoston kanssa siitä, että komission tulee jatkaa kansainvälistä työtä ylikapasiteetin juuriongelman ratkaisemiseksi, kuten esimerkiksi terästeollisuuden ylikapasiteettia käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin puitteissa sekä hakea kaupan avoimuuteen ja markkinaehtoihin ratkaisuihin perustuvia keinoja eurooppalaisen terästeollisuuden toimintaedellytysten varmistamiseksi.

SSAB haluaa kuitenkin tähdentää, että huolimatta jo yli vuosikymmenen jatkuneesta työstä ylikapasiteettiongelman ratkaisemiseksi nykyisillä toimilla, ylikapasiteetti on jatkanut pahenemistaan. Kiinan poistuminen terästeollisuuden ylikapasiteettia käsittelevän foorumin toiminnasta on myös heikentänyt merkittävästi foorumin mahdollisuuksia ratkaista ylikapasiteetista johtuvia häiriöitä.

Vaikka SSAB kannattaa ehdotettua uutta EU:n teräskauppatoimenpidettä, haluamme tuoda esiin, että ehdotettu toimenpide yksin ei riitä takaamaan teollisuuden menestystä sen siirtymässä kestäväen kehityksen mukaiseen toimintaan. Kannattava ja taloudellisesti elinkelpoinen EU:n terästeollisuus on vähimmäisedellytys EU:n päästövähennysaloitteen onnistumiselle. Näemme, että nyt on tärkeää

panna määrätietoisesti täytäntöön Clean Industrial Deal ja Steel and Metals Action Plan, tavoitellen kilpailukyvyä ja kestävyyskehityksen yhteensovittamista.

Kimmo Järvinen
Head of European Governmental Affairs
M +32 472 69 59 06
kimmo.jarvinen@ssab.com

SSAB
Brussels office
Sustainable Hub – Rue du Commerce 72, 1000 Brussels
EU Transparency Register: 835967332819-32

Tausta ja kannanmuodostuksen kohteena oleva komission esitys

Euroopan komissio (jäljempänä komissio) antoi 7.10.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston (jäljempänä parlamentti ja neuvosto) asetukseksi maailmanlaajuisen ylikapasiteetin unionin teräsmarkkinoilla aiheuttamien kaupan liittyvien kielteisten vaikutusten torjumisesta (KOM(2025) 726 lopullinen)

Asetusehdotuksen taustalla on komission tammikuussa 2025 hyväksymä Euroopan unionin (jäljempänä unioni) kilpailukykykompassi (E-kirje: E 8/2025 vp), jossa asetetaan teollisuuden kilpailukyky keskeiseksi prioriteetiksi ja vahvistetaan monialaisia toimia tuleviksi vuosiksi. Tiedonannossa määriteltiin erityisen haavoittuviksi sektoreiksi teräs-, metalli- ja kemianteollisuus, joille annettiin lisäksi omat toimintasuunnitelmat. Teräs- ja metallialan toimintasuunnitelma annettiin maaliskuussa 2025. Toimintasuunnitelmassa todetaan, että teräsala on elintärkeä EU:n taloudellisen turvallisuuden ja sosiaalisen vakauden kannalta, ja asetetaan tavoitteeksi myös EU:n teollisuuden kapasiteetin edistäminen ja suojeleminen.

Teräs on strategisesti tärkeä raaka-aine EU:n taloudelle, vihreälle siirtymälle ja puolustukselle. Sitä käytetään laajasti muun muassa rakennusalaalla, infrastruktuurissa, liikenteessä, energiantuotannossa ja kodinkoneissa. EU on maailman kolmanneksi suurin teräksen tuottaja, ja ala työllistää suoraan noin 300 000 henkilöä sekä epäsuorasti noin 2,5 miljoonaa. Terästä hyödyntävien sektoreiden työllisyysvaikutus on merkittävästi tätä suurempi. Esimerkiksi EU:n autosektori työllistää yksin valmistuksen osalta suoraan 3,12 miljoonaa henkilöä. Tämän lisäksi eurooppalainen konepajateollisuus työllistää miljoonia ihmisiä eri puolilla EU:ta.

EU:n terästeollisuuteen kohdistuu merkittäviä kaupan liittyviä haasteita. Erityisesti maailmanlaajuinen ylikapasiteetti vaikuttaa kielteisesti EU:n terästeollisuuden taloudelliseen suoriin kykyyn. Myös protektionismin lisääntyminen, kuten Yhdysvaltain tullinkorotukset, vaikuttavat sekä terässektorin että terästä hyödyntävän teollisuuden kilpailukykyyn ja markkinoille pääsyedellytyksiin.

EU:ssa on voimassa suojatoimenpide, jolla suojellaan terästeollisuutta merkittävältä tuonnilta. Toisin kuin polkumyynti- ja tasoitustullit, jotka ovat maa- ja tuotekohtaisia, suojatoimi on globaali toimi kattava laajasti eri terästuotteita. Nykyinen suojatoimi sisältää ehdotuksen tapaan tullittomat kiintiöt ja

kiintiön ylittävän tullin (25 %). Suojatoimenpiteen voimassaolo päättyy kahdeksan vuoden jälkeen 30. kesäkuuta 2026. Maailman kauppajärjestön WTO:n sääntöjen mukaan suojatoimenpidettä ei voida enää kahdeksan vuoden jälkeen jatkaa. Komissio on selvittänyt eri vaihtoehtoja toimiksi, joilla terästeollisuutta voitaisiin kesäkuun 2026 jälkeenkin suojella. Ylikapasiteettiongelma nostettiin esille komission teräs- ja metallialan toimintasuunnitelmassa mutta eurooppalaiset terästuottajat ovat jo pitkään tuoneet esille alan haasteita ja pyytäneet korvaavan järjestelmän rakentamista suojatoimien päätyttyä.

Ehdotuksen tavoite

Ehdotuksen tavoitteena on suojella Euroopan unionin terästeollisuutta maailmanlaajuisen ylikapasiteetin aiheuttamilta kauppaan liittyviltä kielteisiltä vaikutuksilta, jotka uhkaavat alan kilpailukykyä, investointikykyä, vihreää siirtymää ja strategista riippumattomuutta. Samalla pyritään estämään tuonnin aiheuttamat markkinahäiriöt ja kolmansien maiden protektionististen toimien vaikutukset.

Komission mukaan EU:n terästeollisuuden elinkelpoisuus halutaan turvata parantamalla sen taloudellista suorituskykyä ja mahdollistamalla investoinnit erityisesti vähähiiliseen tuotantoon. Terästeollisuuden rooli vihreässä siirtymässä nähdään keskeisenä, ja siksi on tärkeää varmistaa, että alan vähähiiliset investoinnit toteutuvat taloudellisista haasteista huolimatta.

Asetusehdotuksen tavoitteena on myös vahvistaa EU:n strategista riippumattomuutta ja turvallisuutta turvaamalla oma terästuotanto, joka on elintärkeä muun muassa puolustusteollisuudelle ja ilmailualalle, sekä vähentämällä riippuvuutta epävakaisista kolmansista maista.

Työllisyyden ja sosiaalisen vakauden säilyttämiseksi pyritään ehkäisemään työpaikkojen menetyksiä ja tehtaiden sulkemisia, erityisesti alueilla, joissa terästeollisuus on merkittävä työllistäjä. Lisäksi halutaan luoda tasapuoliset kilpailuolosuhteet rajoittamalla epäreilua tuontia ja kehittämällä selkeitä tuontisääntöjä.

Komission asetusehdotuksen tavoitteena on korvata kesällä 2026 päättyvä suoja mekanismi tehokkaammalla ja pitkäkestoisemmalla lainsäädännöllä.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetusehdotus (COM(2025)726) koskee EU:n teräsmarkkinoiden suojaamista maailmanlaajuisen ylikapasiteetin aiheuttamilta kauppaan liittyviltä kielteisiltä vaikutuksilta. Se korvaisi nykyisen suojatoimenpiteen, joka päättyy kesäkuussa 2026.

Asetusehdotuksella avataan vuosittain tullittomia kiintiöitä terästuotteiden tuonnille. Tuontikiintiön kokonaisvolyyymi on 18,3 miljoonaa tonnia vuodessa, mikä perustuu vuoden 2013 tuontimarkkinaosuuteen ja vuoden 2024 kulutukseen. Komissio perustelee vuoden 2013 käyttöä viitevuotena sillä, että se oli viimeinen vuosi ennen kuin globaali teräksen ylikapasiteetti alkoi vaikuttamaan markkinoihin. Kokonaiskiintiö on jaettu tuoteryhmäkohtaisesti vuosien 2022–2024 tuontiosuuksien perusteella. Kiintiön ulkopuoliseksi tulliksi määrätään 50 %.

Ehdotettu terästoimi on muodoltaan saman tyyppinen kuin voimassa oleva suojatoimenpide. Ehdotetussa toimenpiteessä kokonaiskiintiön suuruus on kuitenkin noin puolet suojatoimenpiteen kiintiöstä ja kiintiön ulkopuolinen tulli on kaksinkertainen suhteessa suojatoimenpiteen kiintiön ulkopuoliseen tulliin. Näin ollen sen kauppaa rajoittava vaikutus on merkittävästi nykyistä

suojatoimenpidettä suurempi antaen enemmän suojaa terästä valmistavalle teollisuudelle, mutta aiheuttaen potentiaalisesti kilpailukykyhaasteita terästä hyödyntävälle teollisuudelle.

Asetusehdotuksen maantieteellinen soveltamisala on globaali kattaen kaikki unionin ulkopuoliset maat. Asetusehdotuksessa kuitenkin vapautetaan Norjasta, Islannista ja Liechtensteinista peräisin oleva tuonti kiintiöiden ja tullin soveltamisesta. Edellä mainitut Euroopan talousalueen (ETA) maat ovat myös vapautettu voimassa olevan suojatoimen soveltamisesta. Asetusehdotuksessa huomioidaan maat, joiden kanssa EU:lla on vapaakauppasopimus. Asetusehdotus mahdollistaa ottaa käyttöön kahdenvälisiä suojatoimenpiteitä sellaisten maiden osalta, joiden kanssa unionilla on vapaakauppasopimus, jossa määrätään tällaisesta mahdollisuudesta. Kahdenvälisellä suojatoimenpiteellä voitaisiin korvata kyseisen maan kohdalla kiintiön ja kiintiön ulkopuolisen tullin soveltaminen. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kauppasopimus pitää sisällään kahdenvälisen suojatoimilausekkeen ja että se on voimassa. Myös suojalausekkeen käyttöön liittyvien edellytysten on täyttyttävä. Sellaisten kauppasopimuskumppaneiden osalta, joiden kohdalla suojatoimien käyttö ei ole mahdollista, asetusehdotuksen soveltaminen johtaa todennäköisesti siihen, että kauppasopimusvelvoitteita rikotaan.

Maakohtaisten kiintiöiden jakamisen yhtenä huomioon otettavana tekijänä on todettu olevan poikkeuksellisissa ja välittömässä turvallisuustilanteessa olevan ehdokasmaan tilanne. Asetusehdotuksen johdanto-osiossa tässä yhteydessä on viitattu suoraan Ukrainaan.

Kiintiöitä hallinnoitaisiin neljännesvuosittain. Vuosineljänneksen aikana käyttämättä jääneitä tariffikiintiömääriä ei siirretä seuraavalle vuosineljännekselle. Tämä voi johtaa siihen, että todellinen kiintiön mukainen edullisempi tullitaso ei ole hyödynnettävissä koko kiintiön määrälle. Voimassa olevassa suojatoimessa siirtomahdollisuus oli aikaisemmin käytettävissä, mutta se poistettiin viimeisen arvioinnin yhteydessä.

Tariffikiintiöt jaetaan maakohtaisesti. Asetusehdotuksessa säädetään komissiolle annettavasta vallasta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan tariffikiintiöiden maakohtainen jakaminen ja mukauttaminen. Tariffikiintiöiden maakohtaisessa jakamisessa komissio ottaa huomioon seuraavat tekijät tapauskohtaisesti: a) tariffikiintiöiden tasot, jotka vastaavat tuontimarkkinaosuutta, joka vallitsi unionin teräsmarkkinoilla vuonna 2013 ennen maailmanlaajuisen ylikapasiteetin vaikutusta unionin markkinoihin; b) tariffikiintiöt tuoteluokittain sen tuontiosuuden perusteella, joka kullakin tuoteluokalla oli vuosina 2022–2024 laskettuna osuutena a alakohdassa tarkoitetuista tariffikiintiötasoista; c) voimassa olevat ja tulevat vapaakauppasopimukset, joiden soveltamisalaan kuuluu liitteessä I lueteltuja tuotteita; d) unionin tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen XXVIII artiklan nojalla tekemät kansainväliset sopimukset, jotka koskevat liitteessä I luetelluille tuotteille avattuja tariffikiintiöitä; e) kaikki kansainväliset sopimukset tai ei-sitovat yhteisymmärryspöytäkirjat, joissa käsitellään tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden maailmanlaajuisen ylikapasiteetin tasoa; f) toimituslähteiden monipuolistaminen; g) poikkeuksellisissa ja välittömässä turvallisuustilanteessa olevan ehdokasmaan tilanne.

Täytäntöönpanosäädös annettaisiin yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission toimivallan käyttöä, annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 (jäljempänä komitologia-asetus) tarkastelumenettelyn mukaisesti. Komissiota avustaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2015/1843 7 artiklalla perustettu kaupan esteitä käsittelevä komitea.

Asetusehdotuksessa määrätään, että on yksilöitävä maa, jossa tuotteen tuotannossa käytetty teräs sulatetaan ja valetaan (niin kutsuttu Melted and Poured -säännös). Sulatus- ja valamismaa on alkuperäinen paikka, jossa sulaa raakaterästä ja -rautaa tuotetaan teräksen tai raudan valmistukseen käytettävässä masuunissa ja jossa ne myöhemmin valetaan ensimmäiseen kiinteään olomuotoon.

Tuojien on toimitettava tuontihetkellä asianmukainen näyttö, kuten valssaamotodistus, joka osoittaa tuotteen tuotannossa käytetyn teräksen sulatus- ja valamismaan. Sulatus- ja valamismaata koskevan näytön pyytämisellä pyritään välttämään se, että tietyissä maissa, jotka lisäävät maailmanlaajuista ylikapasiteettia, tuotettu teräs pääsisi aiheettomasti unionin markkinoille sen jälkeen, kun sitä on jalostettu muissa maissa, ja lisätään avoimuutta teräksen tuontiin liittyvässä kotimaisessa toimitusketjussa.

Asetusehdotuksessa säädetään komissiolle annettavasta vallasta hyväksyä delegoituja säädöksiä, joilla muutettaisiin asetuksella avattujen tariffikiintiöiden määrää ja täydennettäisiin asetusehdotuksen sulatus- ja valamismaata koskevia säännöksiä. Tariffikiintiöiden määrien muuttamisessa komissio ottaisi huomioon seuraavat seikat: a) kysynnän kehitys; b) muutokset tuontimarkkinaosuuksissa; c) ylikapasiteetin merkittävä kehitys; d) kolmansien maiden teräksen tuontiin vaikuttavien toimenpiteiden kehitys ja laajuus; e) mahdolliset tarjonnan saatavuuteen liittyvät ongelmat tietyissä tuoteluokissa; f) kohtuuttomat syrjäyttämisaikutukset tietyissä tariffikiintiöissä; g) 4 a artiklan nojalla käyttöön otetut kahdenväliset suojatoimenpiteet.

Delegoitujen säädösten antamiselle määriteltäisiin SEUT 290 artiklan mukaiset vakioehdot. Parlamentti tai neuvosto voisi milloin tahansa peruuttaa säädösvallan siirron. Peruuttamispäätös ei vaikuttaisi jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen. Komissiolla olisi velvollisuus kuulla jäsenvaltioiden asiantuntijoita delegoitujen säädösten valmistelussa. Delegoidut säädökset tulisivat voimaan vain, mikäli neuvosto tai parlamentti ei vastusta niitä kahden kuukauden määräajassa, jota voidaan kumman tahansa toimielimen pyynnöstä pidentää kahdella kuukaudella. Asetusehdotuksessa säädettäisiin lisäksi kiireellisyysmenettelystä, jonka avulla delegoidut säädökset voisivat tulla välittömästi voimaan ja sovellettaviksi. Komission olisi kuitenkin kumottava delegoitu säädös, jos parlamentti tai neuvosto vastustaa sitä edellä kuvatussa määräajassa.

Komission on suoritettava asetusta koskevia arviointoja. Arvioinneissa, jotka tehdään joka toinen vuosi, on arvioitava, onko asetuksen tuotekatetta tarpeen muuttaa. Arviointi, jossa tarkastellaan toimenpiteen toimivuutta, on tehtävä 1. heinäkuuta 2031 mennessä ja sen jälkeen, joka viides vuosi. Tässä arvioinnissa on otettava huomioon asetuksen perusteena olleiden olosuhteiden jatkuminen ja unionin terästeollisuuden tilanne. Arvioinnin perusteella komissio voi antaa lainsäädäntöehdotuksen asetuksen muuttamiseksi tai kumoamiseksi.

Asetus tulisi voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu unionin virallisessa lehdessä. Asetus olisi kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovellettaisiin sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei laatinut erillistä vaikutusarviointia kiireellisyyden vuoksi, mutta julkaisi sen sijaan ehdotukselle laajan taustaselvityksen, jossa se käy läpi ehdotuksen perusteita, vaikutuksia ja sidosryhmäkonsultaation tuloksia (SWD(2025)780: Commission Staff Working Document Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council addressing the negative traderelated effects of global overcapacity on the Union steel market). Dokumentti löytyy oheisesta linkistä: Register of Commission Documents - SWD(2025)780. Seuraavassa tiivistelmä taustaselvityksen esilletuomista ehdotuksen vaikutuksista ja sidosryhmien näkemyksistä.

Euroopan komissio ehdottaa uutta kauppapoliittista toimenpidettä suojellakseen EU:n terästeollisuutta maailmanlaajuisen ylikapasiteetin ja kolmansien maiden, kuten Yhdysvaltojen ja Kanadan, asettamien tullien aiheuttamilta markkinahäiriöiltä. Nykyinen suojatoimenpide päättyy kesäkuussa 2026, ja uusi

järjestelmä perustuu tuoteluokka- ja maakohtaisiin tuontikiintiöihin sekä alkuperän jäljitettävyyteen sulatus- ja valamismaan perusteella.

Komission mukaan toimenpide vahvistaa EU:n terästeollisuuden kilpailukykyä rajoittamalla halpaa tuontia ja tukemalla investointeja, erityisesti vähähiiliseen tuotantoon. Se vähentää tuotannon supistumisen riskiä, parantaa markkinoiden ennustettavuutta ja vakauttaa sekä tukee työllisyyttä ja alueellista taloutta. Kiintiön ylittävistä tuonnista perittävä 50 % tulli voi komission mukaan kasvattaa EU:n budjettituloja, vaikka tarkkaa vaikutusta on vaikea arvioida. Taloudellisessa mallinnuksessa arvioitiin, että ilman toimenpidettä EU:n terästuotanto laskisi merkittävästi, kun taas ehdotettu malli voisi jopa kasvattaa tuotantoa ja rajoittaa negatiivisia vaikutuksia teollisuuteen. Hintojen nousu olisi komission taustaselvityksen mukaan maltillista mutta havaittavaa.

Kansallisesti Suomessa maahantuonnin kannalta suurimmat haasteet liittyvät kvarttolevyihin, ruostumattomaan teräkseen, putkipalkkeihin sekä valssattuihin ja koneistettuun pyöröteräkseen. Maahantuojien ja käyttäjien mukaan riskinä on, että suuret globaalit suomalaisyhtiöt konepajateollisuudessa joutuvat siirtämään tuotantoa EU:n ulkopuolisiin maihin kustannusnousun vuoksi.

Teräksen valmistajien mukaan ongelmia alihintaisen ruostumattoman teräksen tuonnin osalta on eniten Taiwanista, Indonesiasta, Kiinasta ja Intiasta. Ongelmana on myös tuotteiden kiertäminen unioniin useiden muiden maiden kautta muuttamalla alkuperää. Komission asettamilla tuontisuoja-toimilla näihin pyritään vaikuttamaan mutta ei riittävän tehokkaasti. Valmistajien mukaan kilpailukenttä tulee reilummaksi, kun alemmista kustannuksista hyötyvä tuontiteräs ei pysty syrjäyttämään eurooppalaista ja suomalaista terästuotantoa siinä määrin kuin nykyisin.

Asetusehdotuksen toimenpiteet edellyttävät muutoksia EU:n WTO:n puitteissa tekemiin, tuontitulleja koskeviin myönnytyksiin (ns. myönnytysluettelot). WTO-sopimusarkkitehtuuriin kuuluvan GATT 1994 -sopimuksen XXVIII artiklan mukaan sopimuspuoli voi muuttaa tai irtisanoa tekemiään myönnytyksiä ainoastaan neuvoteltuaan ja sovittuaan asiasta GATT-sopimuspuolten, eli muiden WTO-maiden, kanssa. Taatakseen ehdotuksen Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjen mukaisuuden komissio antoi 7.10.2025 suosituksen (COM(2025)727) neuvoston päätökseksi, jolla komissiolle annettaisiin lupa aloittaa neuvottelut WTO:ssa tehtyjen myönnytysten muuttamiseksi liittyen tiettyihin terästuotteisiin sovellettaviin tuontitulleihin. (erillinen E-kirje EU/1047/2025).

Kolmannet maat ovat ottaneet käyttöön toimenpiteitä, jotka rajoittavat tuontia niiden markkinoille, minkä seurauksena EU:n markkinoita kohtaa riski tulla maailmanlaajuisen ylikapasiteetin kohde. Ehdotuksen yhtenä tavoitteena on pyrkiä estämään ylikapasiteetin ohjautuminen EU- markkinoille. Vaikka toimenpide kohdistuu kaikkiin maihin (erga omnes), Norja, Islanti ja Liechtenstein vapautetaan tullista perustuen lähinnä EU:n tiiviimpään yhteistyöhön ETA-maiden kanssa ja pieniin tuontimääriin. Nämä maat ovat vapautettuja myös nykyisessä suojatoimessa. EU:n vapaakauppasopimuskumppaneiden kanssa asetusehdotus mahdollistaa kahdenvälisen suojatoimen käyttöönoton kiintiöitä ja tullia korvaavaksi toimeksi. Tämä voidaan toteuttaa, jos relevantti kauppasopimus mahdollistaa kahdenvälisen suojatoimen. Tilanteessa, jossa tämä ei ole mahdollista on huomioitava se, että soveltaessa asetusehdotusta maahan, jonka kanssa EU:lla on kauppasopimus, EU todennäköisesti rikkoo kahdenvälistä sopimusta. Lisäksi, mikäli terässektorin kauppa edustaa merkittävää osaa EU:n ja vapaakauppasopimuskumppanin välisessä kaupassa, riskinä on se, että teräksen rajoitustoimet johtaisivat siihen, ettei kyseinen vapaakauppasopimus enää täyttäisi WTO-velvoitteiden (GATT artikla XXIV) vaatimusta kaupan vapauttamisen laajuudesta ("substantially all trade" eli vähintään 90 % kahdenvälisestä kaupasta). Jatkokäsittelyn aikana tulisi saada lisätietoja siitä, miten eri sopimukset ja velvoitteet konkreettisesti huomioitaisiin ja miten kansainvälisten sitoumusten noudattaminen varmistetaan.

Komissio pyrkii säilyttämään tasapainon sisämarkkinoiden suojelun ja kansainvälisten kauppasuhteiden hallinnan välillä, mutta toimenpiteet johtavat artikla XXVIII:n neuvottelujen

seurauksena siihen, että EU joutuu joko alentamaan tulleja muilla sektoreilla tai kauppakumppaneille annetaan oikeus korottaa EU-tuotteisiin soveltamia tulleja. Myös muunlaiset vastareaktiot ovat mahdollisia.

Sidosryhmien näkemyksiä

Euroopan komission kohdennettu kuuleminen ja avoin kuuleminen herättivät komission arvion mukaan merkittävää kiinnostusta: yhteensä saatiin 516 vastausta, joista 373 oli kyselyvastauksia ja 143 vapaita lausuntoja. Vastaajista 86 % oli EU:n alueelta, ja erityisesti vastauksesta Saksasta, Ranskasta, Italiasta ja Espanjasta muodostivat puolet kaikista vastauksista. Kolmansien maiden edustus oli vähäistä, poikkeuksena Korea (15 vastausta) ja Ukraina (5). Esimerkiksi Kiinasta saatiin vain yksi vastaus.

Vastaajista 127 ilmoitti olevansa tuottajia, 142 käyttäjiä ja 101 muuta tahoa, joihin kuului mm. kolmansien maiden hallituksia, EU-jäsenvaltioita sekä alan järjestöjä. Suurin osa vastaajista (75,1 %) kannatti uuden toimenpiteen käyttöönottoa, mukaan lukien monet EU:n käyttäjäyritykset ja prosessointialan järjestöt. Vastustajia oli 69 (18,5 %), joista osa oli EU:n pk-yrityksiä tai kolmansien maiden teräsyhtiöiden EU-tytäryhtiöitä.

Suurin osa vastaajista kannatti toimenpiteen soveltamista kaikkiin maihin (erga omnes), jotta sen tehokkuus säilyisi. TRQ-järjestelmä (tariffikiintiöt) sai laajaa kannatusta: 84 % niistä, jotka ottivat kantaa toimenpiteen muotoon, suosivat TRQ:ta tullien sijaan. TRQ-tason osalta 134 vastaajaa kannatti tiukinta vaihtoehtoa, eli 16–18 miljoonan tonnin kiintiötä, joka vastaisi tilannetta ennen vuoden 2015 ylikapasiteettikriisiä. Vain harvat kannattivat nykyistä tasoa (34 miljoonaa tonnia) tai lievempää vaihtoehtoa.

Kiintiön ulkopuolisen tullin osalta 57,6 % kannatti 50 % tullia, viitaten Yhdysvaltojen vastaavaan käytäntöön. TRQ:n hallinnointiin liittyen 88 % kannatti jonkinlaista rajoitusta yksittäisen maan osuudelle, ja neljännesvuosittainen hallinnointi sai laajimman tuen. Kiintiöiden siirtämistä seuraaville kausille vastustettiin (53 %), erityisesti tuottajien keskuudessa.

Toimenpiteen kestosta yli puolet (57 %) kannatti pysyvää tai yli viiden vuoden mittaista toimenpidettä. Kolmen vuoden mittaista toimenpidettä kannattivat lähinnä käyttäjät, jotka korostivat joustavuutta ja kilpailukyyn säilyttämistä. Laaja enemmistö (306 vastaajaa) kannatti tehokasta ja joustavaa tarkistusmekanismia.

Melted and Poured -säännön käyttöönottoa kannatti 77,5 % vastaajista, mukaan lukien tuottajat ja käyttäjät, koska sen katsottiin estävän kiertämistä ja parantavan toimitusketjun läpinäkyvyyttä.

Komissio toteaa yhteenvedossa, että kuuleminen kattoi laajasti terästeollisuuden arvoketjun, ja enemmistö vastaajista – mukaan lukien monet käyttäjät – kannatti vahvaa, tehokasta ja laajasti sovellettavaa kaupan suojatoimenpidettä, joka tukisi EU:n terästeollisuuden kilpailukykyä ja investointeja, erityisesti vihreän siirtymän osalta.

EU pyrkii tukemaan päästöintensiiivisten tuotteiden kilpailukykyä ja ehkäisemään näiden tuotteiden hiilivuotoa riskiä myös hiilirajamekanismin avulla. Hiilirajamekanismilla tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan samansuuruinen maksu, kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästökaupan toimeenpanon seurauksena. Mekanismin keskeisenä tehtävänä on ehkäistä hiilivuotoa ja siten päästöjen siirtymistä EU:n ulkopuolelle. Hiilirajamekanismissa sovelletaan tietyillä sektoreilla hiilivuodon ehkäisemiseksi, sillä kansainväliset erot ilmastotoimissa jatkuvat samalla, kun EU nostaa omien ilmastotoimiensa kunnianhimoa. Mekanismi on otettu käyttöön tarkemmin määritetyissä tuotteissa, jotka koskevat rautaa ja terästä, alumiinia, sementtiä ja lannoitteita ja vetyä sekä tuontisähköä. Hiilirajamekanismi asettaa tietyille teräksen tuontituotteille

kustannuksen asteittain 1.1.2026 alkaen. Uuden kauppapoliittisen toimenpiteen rinnalla myös hiilirajamekanismi nostaa kolmansista maista tulevan teräksen tuonnin kustannuksia.